

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 21. april 2020

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 745 (MOF alm. del) stillet 27. marts 2020 efter ønske fra Mai Villadsen (EL).

Spørgsmål nr. 745

”Vil ministeren oversende dokumentation for, at indholdet af det hormonforstyrrende stof TBT og tungmetaller er så lavt, at det ikke udgør en risiko for livet i Limfjorden, når havneslam dumpes i Limfjorden, herunder dokumentation for at det ikke påvirker Natura 2000-områderne negativt, jf. artiklen ”Frygt for giftige stoffer: Havneslam dumpes i Limfjorden” fra TV2 Nord den 4. marts 2020 (<https://www.tv2nord.dk/vesthimmerland/frygt-giftige-stoffer-havneslam-dumpes-i-limfjorden>)? Og vil ministeren endvidere oversende dokumentation på vurdering af, at de etablerede stenrev i Limfjorden ikke påvirkes negativt?”

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, som oplyser følgende:

”I forhold til spørgsmålet om dokumentation:

Miljøstyrelsen følger vejledning nr. 9702, fra By- og Landskabsstyrelsen, 2008 (nu Miljøstyrelsen) om dumpning (klapning) af optaget havbundsmateriale på en given lokalitet. I bedømmelsen indgår aktionsniveauerne for optaget havbundsmateriale, som fremgår af vejledningen.

Om aktionsniveauer:

Alle havbundsmaterialer, selv uforurenedede, vil have et vist indhold af tungmetaller, dels indbygget i mineralkornene, dels tilført fra fjernere liggende områder eller kilder. Det »naturlige« baggrunds niveau vil afhænge af lokale geologiske forhold og lokale sedimentationsforhold, herunder indholdet af organisk materiale. I havmiljøloven og klapbekendtgørelsen er der - som i havkonventionerne - af samme grund ikke fastsat grænseværdier. Det følger dog af OSPAR og HELCOM konventionerne, at de enkelte lande forventes at fastsætte niveauer til bedømmelse af håndteringen af havbundsmateriale. Som udgangspunkt anbefaler havkonventionerne, at der fastsættes to aktionsniveauer - et nedre aktionsniveau og et øvre aktionsniveau - hvilket By- og Landskabsstyrelsen har gjort, jf. vejledningen nævnt ovenfor. De nedre aktionsniveauer er i princippet lig et niveau, der svarer til et gennemsnitligt baggrunds niveau eller til ubetydelige koncentrationer, hvor der ikke forventes effekter. Det øvre niveau angiver det niveau, hvor der kunne være begyndende effekter.

Aktionsniveauerne for de hyppigst forekommende stoffer og som havkonventionerne anbefaler, at der kan inddrages i vurderingen, er baseret på aktuelle kriterier og målinger fra danske farvande, administrativ praksis, de europæiske landes aktionsniveauer, samt øvrige landes og havkonventionernes praksis og retningslinjer. Det vurderes, at der med de foreslåede aktionsniveauer, som i dag bliver anvendt i bedømmelsen af klapning af havbundsmateriale, opnås en rimelig balance mellem ønsket om beskyttelse af havmiljøet og hensynet til havnenes økonomi. Aktionsniveauerne er

ikke grænseværdier, men niveauer som anviser, hvilke overordnede forholdsregler der skal tages, før der kan gives tilladelse eller meddeles afslag.

Om praksis: Havbundssediment, hvis forureningsgrad ligger under nedre aktionsniveau, kan som udgangspunkt altid klappes, da forureningsgraden betragtes som uproblematisk. Hvis forureningsgraden ligger over det øvre aktionsniveau, betragtes materialet som så forurenet, at det ikke bør klappes. Materiale, hvis forureningsniveau ligger mellem nedre- og øvre aktionsniveau, kan klappes efter en forudgående miljøvurdering, såfremt det betragtes som foreneligt med lokale miljøhensyn.

Miljøstyrelsens vurdering

I det konkrete tilfælde refereres der til 10.000 kubikmeter havnesediment fra Skive Søsportshavn, som er klappet på klapppladsen Rind Grund i Risgaard Bredning. Der er tale om en mindre sedimentmængde, som typisk ses ved små havneoprensninger i fritidshavne. Til sammenligning klapper erhvervshavne ofte flere hundrede tusinde kubikmeter i klaptilladelsens gyldighedsperiode på typisk 5 år.

De analyserede tungmetaller, samt PAH og PCB ligger under nedre aktionsniveau og befinder sig på niveau med baggrundskoncentrationen i vandområdet. Det tidligere aktive stof i bundmaling fra skibe, tributyltin (TBT), ligger med en gennemsnitlig analyseværdi midt i intervallet mellem nedre- og øvre aktionsniveau (den gennemsnitlige værdi i prøverne er 84 µg TBT per kg tørstof og det øvre aktionsniveau er 200 µg TBT pr. kg TS), og kan derfor i henhold til Miljøstyrelsens normale procedure dumpes, hvis det er miljømæssigt foreneligt med lokale miljøhensyn.

Gennemsnitsindholdet i den aktuelle tilladelse af TBT i det klappede havnesediment er 2,5 gange højere, end hvad man normalt vil finde i Limfjorden, hvor baggrundskoncentrationerne ligger mellem 1 og 33 µg TBT/kg tørstof, jf. det statslige overvågningsprogram NOVANA. Grundet den lille mængde klappet materiale, er den samlede mængde TBT i den konkrete sag dog så lille, at Miljøstyrelsen har vurderet, at påvirkningen ikke vil hindre opfyldelse af miljømålet for vandområdet, idet en eventuel mindre påvirkning kun vil berøre en ubetydelig del af vandområdet. Data fremgår af vedlagte tabel.

Tabel 2. Skive Søsportshavn. Vægtede analysedata udregnet som funktion af mængden af organisk materiale (glødetab) i sedimentprøver.

Stof	Middelværdi	Baggrunds-koncentra-tioner*	Nedre Aktions-niveau mg/kg TS	Øvre Aktions-niveau mg/kg TS
Tørstofindhold i % af prøve	52,05			
Glødetab (GT) i % af tørstof	4,62			
Arsen (mg/kgTS)	6,05	3,21-14,5	20	60
Bly (mg/kgTS)	8,65	9,04-23,1	40	200
Cadmium (mg/kgTS)	0,28	0,07-0,40	0,4	2,5
Krom (mg/kgTS)	9,7	17,09-67,5	50	270
Kobber (mg/kgTS)	15	3,93-15,7	20	90
Kviksølv (mg/kgTS)	0,04	0,01-0,1	0,25	1
Nikkel (mg/kgTS)	8,45	6,26-17,9	30	60
Tributyltin (TBT) mg/kg TS)	0,0845	0,001-0,033	0,007	0,200
Zink (mg/kgTS)	50,50	23,40-69,3	130	500
PAH (mg/kgTS)	0,46	-	3	30
PCB (mg/kgTS)	0,0038	-	0,02	0,2

*) Vandområdets baggrundskoncentrationerne af tungmetaller baseret på data fra statslige overvågningsprogrammer. Data er vægtet i forhold til det organiske indhold (glødetab) der blev fundet i havnen.

I forhold til spørgsmålet om Natura 2000 områder:

Optagningsområdet i Skive Søsportshavn ligger 10 km fra det nærmeste marine Natura 2000 område, Natura 2000 område nr. 30 (Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal). Klapplassen ligger 7,5 km fra Natura 2000 området. Miljøstyrelsen har vurderet, at denne afstand er så stor, at klappingen ikke vil kunne påvirke Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag.

I forhold til spørgsmålet om Stenrev:

De omtalte stenrev ligger nord for Livø, 16 kilometer fra klapplassen i Risgaard Bredning. Miljøstyrelsen har vurderet, at der ikke kan ske påvirkning af stenrevet, når afstanden er så stor, da eventuelt suspenderet materiale fra klappingen bundfældes i nærheden af positionen, hvor sedimentet klappes. En klapplass ved Løgstør ligger 5 kilometer fra stenrevet. Der er én enkelt klaptilladelse på denne klapplass og den er fuldt udnyttet i 2018 og derfor ikke længere aktuel. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at aktiviteterne på klapplassen ikke har påvirket stenrevet.”